

Aluehallintovirasto

Opetus- ja kulttuuritoimi

PÄÄTÖS

LSAVI/1400/06.06.01/2018

16.1.2019

PORIN KAUPUNKI	
Saap.	21. 01. 2019
PRID no -	
DNO	2019-410

ASIA Päätös kanteluasiassa

VIREILLEPANIJA

ASIANOSAINEN, JOTA ASIA KOSKEE

Porin kaupunki

ASIAN VIREILLETULO JA HANKITUT SELVITYKSET

Asian vireilletulo

kantelu Porin Koivulan koulun väistötiloista ja kiinteistöstä on tullut vireille 15.3.2018.

Osittainen siirto toimivaltaiselle viranomaiselle

Aluehallintoviraston Opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue on siirtänyt hallintolain (6.6.2003/434) 21 §:n nojalla kantelun, siltä osin kuin se koskee henkilökunnan oireilua kantelun kohteena olevissa tiloissa, käsiteltäväksi toimivaltaiselle viranomaiselle, Lounais-Suomen aluehallintoviraston Työnsuojelun vastuualueelle.

Kantelu

Kantelukirjoituksessa moititaan, että Porin kaupunki on laiminlyönyt lasten oikeutta terveelliseen ja turvalliseen kouluympäristöön Porin Koivulan koulun väistötiloissa osoitteessa Tekniikantie 2, Pori. Koivulan koulun toiminta siirrettiin sisäilmaongelmien vuoksi Tekniikantie 2 kiinteistöön elokuussa 2017. Uusi koulu valmistuu käyttökuntoon elokuussa 2019.

Kantelukirjoituksen mukaan "Porin kaupungin viranomaiset toistuvasti laiminlyövät velvollisuutta järjestää näille kaikista heikoimmassa asemassa oleville oppilaille turvalliset ja terveelliset koulutilat. Koivulan koulun oppilaat ovat kaikki erityisoppilaita ja heillä on hyvin rajalliset kyvyt kertoa oireistaan ja tuntemuksistaan. He yksinkertaisesti eivät osaa ja pysty valittamaan olosuhteista. Tästä syystä on kohtuutonta, että juuri nämä lapset joutuvat kärsimään vuosi toisensa jälkeen tilanteesta." Kiinteistössä töissä käytävillä aikuisilla on periaatteessa mahdollisuus vaihtaa työpaikkaa tai irtisanoutua, mutta oppilaiden on käytävä koulua tässä kiinteistössä. Heille koulun vaihtaminen ei tule kysymykseen. Perustuslaissa on turvattu myös sellaisille ihmisille, jotka eivät itse kykene

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 018 000

fax 02 251 1860

kirjaamo.lounais@avi.fi

www.avi.fi

Turun päätoimipaikka

Itsenäisyydenaukio 2

PL 22, 20801 Turku

valittamaan tai kertomaan olotiloistaan, oikeus terveelliseen ja turvalliseen työskentelyympäristöön.

Lisäksi kantelussa esitetään, että ”tutustumalla nyt kyseessä olevien tilojen kuntohistoriaan ja tarkastelemalla siellä aikaisemmin tapahtuneita kosteusvaurioita ja niiden korjausraportteja, olisi pystytty havaitsemaan ongelmat jo etukäteen.” Kantelussa esitetään, että ennen Koivulan koulua tiloissa väistöissä olleen päiväkodin henkilökunta oli oireillut sisäilmaongelmien vuoksi. Kantelijan mukaan laiminlyönnit väistötilojen kuntohistorian selvittämisessä ”osoittavat selkeästi ongelmat toimintajärjestelmässä.”

Niemi on ollut asiasta yhteydessä kouluterveydenhoitoon, koulun rehtori Jarmo Sutiiseen sekä Porin kaupungin sisäilmatyöryhmän puheenjohtajaan Jouni Lehtimäkeen. Lehtimäen Niemelle toimittaman sisäilmatyöryhmän kokousmuistion (9.2.2018) mukaan tilojen sisäilmaongelma on ollut työryhmän käsittelyssä jo syksystä 2017. Muistion mukaan Tekniikantie 2 kiinteistön omistajaa ei ole saatu korjaamaan tiloja. Kokousmuistio on kantelun liitteenä.

Kantelun liitteenä on Niemen vuonna 2015 aluehallintovirastolle tekemä kantelun Koivulan koulun edellisten väistötilojen sisäilmaongelmista. Niemi esittää, että viranomaisten toiminta on ollut toistuvaa ja samoja oppilaita on siirretty useasti onnistumatta löytämään heille turvallista ja terveellistä opiskelutilaa.

Kantelija pyytää aluehallintovirastoa heti keskeyttämään Tekniikantie 2 kiinteistön käytön ja asettamaan sen kokonaan käyttökieltoon. Lisäksi kantelija pyytää aluehallintovirastoa velvoittamaan Porin kaupungin järjestämään Koivulan koululle turvalliset ja terveelliset väistötilan 1,5 vuoden ajaksi ennen kuin uusi erityiskoulu valmistuu.

Asiasta hankitut selvitykset

Porin kaupungin selvitys

Aluehallintovirasto pyysi Porin kaupungilta selvitystä 26.3.2018 lähettämällään selvityspyynnöllä, jossa Porin kaupunkia pyydettiin selvittämään, kuinka Koivulan koulun väistötiloissa toteutuu perusopetuslain (21.8.1998/628) 29 §:n määräys, jonka mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Lisäksi pyydettiin selvittämään, kuinka Koivulan koulun väistötilojen terveellisyyden ja turvallisuuden selvittämisessä toteutuvat yhdenvertaisuuslain (30.12.2014/1325) säännökset. Porin kaupunkia pyydettiin myös selvittämään, mihin toimiin Porin kaupunki on ryhtynyt mahdollisen sisäilmahaitan selvittämiseksi ja poistamiseksi ja/tai sisäilmahaitan esiintyessä koulun toiminnan siirtämiseksi terveellisiin ja turvallisiin tiloihin. Aluehallintovirasto on saanut Porin kaupunginhallituksen selvityksen ja selityksen 23.5.2018.

Porin kaupunginhallitus on selvityksen antamista varten hankkinut sivistystoimialan, ympäristö- ja lupapalveluiden toimialan ympäristö- ja terveysvalvontayksikön, Tekniikantie 2 kiinteistön omistajan eli Kiinteistö Oy Domus Arctopoliksen sekä Porin kaupungin sisäilmatyöryhmän lausunnot. Porin kaupunginhallitus on lähettänyt aluehallintovirastolle selvityksensä kaikki edellä mainitut lausunnot liitteineen, jotka sisältävät aluehallintoviraston pyytämät selvitykset.

Koivulan koulun väistötilojen sisäilmaongelmat

Selvityksen mukaan Koivulan koulun toimintoja on siirretty sisäilmaongelmien johdosta väistötiloihin Sampolan Palvelukeskus Oy:n tiloihin Itä-Porin koulun yhteyteen sekä Tiedepuiston kampukselle sivistysjohtajan päätöksellä 1 87/2015. Siirto on tehty oppilaiden ja henkilökunnan terveellisten ja turvallisten työskentelyolosuhteiden turvaamiseksi. Ennen päätöksentekoa on selvitetty tilojen soveltuvuus koulun käyttöön ja selvitys on sivistysjohtajan päätöksen liitteenä. 14.2.2017 sivistyslautakunta on päättänyt Koivulan erityiskoulun siirrosta pois Sampolan palvelukeskuksen tiloista Tekniikantie 2 kiinteistöön 1.8.2017 alkaen. Päätöksen perusteena on ollut terveellisten ja turvallisten työskentelyolosuhteiden takaaminen. Syksystä 2017 alkaen koulu on siirtynyt Tekniikantie 2 kiinteistön rakennuksen sisällä toiseen paikkaan, kun Koivulan koulun käytössä olevaa tilaa ryhdyttiin peruskorjaamaan Winnovan käyttöön soveltuvaksi. Pori kaupunki on vuokrannut nyt kyseessä olevat tilat Koivulan koulun väistötilaksi määräajaksi 1.6.2017 - 30.6.2019. Kiinteistön isännöitsijänä toimii Porin YH-asunnot Oy.

Sivistystoimialan lähtökohta on se, että Koivulan koulu toimii Tekniikantie 2 kiinteistön tiloissa lukuvuoden 2018-2019 ja 1.8.2019 toiminta siirtyy uuteen Itä-Porin oppimiskeskukseen.

Porin kaupungin terveysvalvonta on tehnyt terveydensuojelulain nojalla useita tarkastuksia Koivulan koulun väistötiloihin Tekniikantie 2 kiinteistössä. Tarkastusten yhteydessä on katsottu tarpeelliseksi arvioida mm. rakennuksen ilmanvaihdon riittävyttä.

Porin kaupungin ympäristövirasto teki alustavan tarkastuksen Tekniikantie 2:n kiinteistöön 7.12.2016. Tarkastuspöytäkirjan kirjauksen mukaan tiloissa oli huomattavissa ilman tunkkaisuutta, pölyisyyttä ja kemiallisia hajuja. Tarkastuspöytäkirjan kirjauksista voidaan päätellä, että tuolloin oli muutoinkin epäilyksiä tilojen terveellisyydestä, mutta myös käsitys, että tilat voidaan riittäviin tutkimuksiin perustuvilla korjauksilla saattaa terveellisiksi.

Porin kaupungin sisäilmatyöryhmässä nykyisten väistötilojen tilannetta on käsitelty 13.9.2016 ja 9.2.2018 välisenä aikana 11 kokouksessa. 13.9.2016 kokouksessa todettiin, että työntekijöiltä ei ole tullut yhteydenottoja oireilusta. Porin kaupungin sisäilmatyöryhmä on Porin kaupungin hallituksen asettama eri alojen asiantuntijoista koostuva moniammatillinen työryhmä, joka ei tee hallinnollisia päätöksiä tilojen eikä tiloissa työskentelevien henkilöiden suhteen. Sisäilmatyöryhmällä ei ole viranomaisstatusta.

Kesällä 2017 ilmanvaihtolaitteisto huollettiin ja puhdistettiin ennen koulutyön alkamista.

Tammikuun alussa 2017 sisäilmatyöryhmän pöytäkirjaan kirjattiin työntekijöiden ottaneen sisäilmaoireilusta yhteyttä työsuojeluun. Marraskuun kokoukseen mennessä sisäilma-asiaa käsiteltiin kaikissa sisäilmatyöryhmän kokouksissa. Syksyn 2017 aikana työterveyshuolto teki kohteesta työpaikkaselvityksen ja oirekyselyn henkilökunnalle, jonka perusteella se loppusyksystä raportoi henkilökunnan lisääntyneestä kosteusvaurioon, materiaaliemissioon, mineraalikuituongelmaan ja/tai puutteelliseen ilmanvaihtoon liitettävissä olevasta oireilusta. Laajahkon olosuhdehaittojen ja oireiden kokemuksen takia suositeltiin rakennusteknisiä selvityksiä ongelman selvittämiseksi ja tarvittavia korjaustoimenpiteitä.

14.12.2017 ympäristö- ja lupapalveluiden toimialan, ympäristö- ja terveysvalvontayksikkö teki tarkastuksen Koivulan koulun väistötiloihin Tekniikantie 2 kiinteistössä, jonka yhteydessä se antoi toimenpidekehotuksen. Terveysvalvonta on asiakirjatarkastuksen perusteella todennut helmikuussa 2018, että tehdyt toimenpiteet ovat riittämättömät, ja että rakennuksen ilmanvaihto tulee korjata asumisterveysasetuksen mukaiseksi. Alkuvuodesta 2018 terveydensuojeluviranomainen harkitsi myös pakoteuhkasakon asettamista tilojen omistajalle. Sisäilmatyöryhmä kirjasi kokouksen 1/2018 (9.2.2018) pöytäkirjaan kannanoton, että Porin kaupungin sisäilmatyöryhmä paheksuu Porin YH-asunnot Oy:n tapaa hoitaa välinpitämättömästi Koivulan koulun väistötilojen Tekniikantie 2 kiinteistössä sisäilmaongelmia huomioimatta ympäristö- ja lupapalveluiden toimialan, ympäristö- ja terveysvalvontayksikön viranomaispäätöksiä sekä kaupunginhallituksen hyväksymän sisäilmaongelmien hoitoa koskevaa toimintamallia.

Porin kaupungin selvityksen mukaan tiedepuiston tilat tullaan kesän 2018 aikana, jolloin koulutyö on keskeytyneenä, saattamaan sellaiseen kuntoon, että koulutyötä voidaan jatkaa tiloissa ensi lukuvuoden ajan.

Mikäli on tarpeen, on sivistystoimialan opetusyksiköllä valmius siirtää joitakin oppilaita muihin koulutiloihin lukuvuoden 2018-2019 ajaksi.

Aluehallintovirasto pyysi 16.8.2018 Porin kaupunkia antamaan lisäselvityksen kesän 2018 väistötiloihin toteutetuista korjaustoimenpiteistä. Lisäksi aluehallintovirasto pyysi Porin kaupunkia ilmoittamaan, onko väistötiloista siirretty oppilaita muihin tiloihin.

Porin kaupungin 23.8.2018 antaman selvityksen mukaan Koivulan koulun väistötilassa tehtiin kesällä 2018 seuraavat toimenpiteet:

- Ilmanvaihdon ilmanjako muutettiin kaikissa kerroksissa siten, että sisäilmanpuhallus kaikkiin huonetiloihin toimii suoraan kanavien ja venttiilien kautta eikä enää epäsuorasti käytäviltä siirtosäleikköjen kautta.
- 1. kerroksen entisten kemianlaboratorioiden ylimääräinen ilma jaettiin muihin kerroksen tiloihin.
- Ilmanvaihto säädettiin siten, että kaikkiin tiloihin saatiin erityiskoulun ilmoittamien henkilömäärien mukaiset ilmamäärät ja siten että huonetilat ovat lievästi ylipaineisia.
- Kaikki alapohjan kaivot ja luukut puhdistettiin ja tiivistettiin ilmatiiviiksi.
- Kanavistot jätettiin näkyviin käytävä- ja huonetiloihin eikä niitä maalattu. Käytävien puretut alakatot peitettiin muovilla.
- Tiloihin tehtiin koulun lisääntyneen oppilasmäärän vaatimat toiminnalliset muutostyöt.

Oppilaita ei ole siirretty pois Koivulan koulun väistötiloista. Tällaisia pyyntöjä ei ole esitetty huoltajien taholta eikä niihin ole katsottu olevan tarvetta kesällä 2018 tehtyjen korjaustoimenpiteiden jälkeen. Koivulan koulun tilannetta seurataan ja tarvittaessa voidaan joitakin oppilaita siirtää muihin sivistystoimialan käytössä oleviin tiloihin.

Yhdenvertaisuuslain säännösten toteutuminen Koivulan koulun väistötilojen terveellisuuden ja turvallisuuden selvittämisessä

Koivulan koulu on kehitysvammaisille tarkoitettu erityiskoulu, jossa kehitysvammaisten lasten ja nuorten erityistarpeet huomioidaan oppilaskohtaisesti. Porin kaupungin sivistystoimiala on yhdessä teknisen toimialan kanssa hakenut Koivulan koulun käyttöön soveltuvia väistötiloja. Koivulan koulun tarpeet tilojen suhteen poikkeavat muiden koulujen tarpeista huomattavasti ja nämä tuli huomioida koulun väistötiloja harkittaessa. Parhaiten tarpeisiin soveltuivat Tekniikantie 2 kiinteistön tilat tarvittavien tilamuutosten jälkeen.

Porin kaupungin sivistystoimialalla väistötiloja on jouduttu ottamaan käyttöön useaan otteeseen viime aikoina. Kaikissa tilanteissa on yhteistyössä kaupungin teknisen toimialan kanssa kartoitettu tilojen muutostarpeet ja ympäristö- ja terveystarkastusyksikkö on tehnyt tiloihin käyttöönottotarkastuksen. Koivulan koulun tiloissa tehtiin laajoja ilmanvaihdon huoltotöitä ennen lukuvuoden 2017-2018 alkamista. Ilmanvaihdon toimivuuden takaamiseksi tehtiin kohteessa kaikki mahdollinen, joka ehdittiin kesän 2017 aikana.

Sivistystoimiala on toiminut väistötilojen terveellisuuden ja turvallisuuden selvittämisessä samoin kuin muidenkin toimialan käytössä olevien tilojen kohdalla. Koivulan koulun kohdalla on lisäksi huomioitu ko. koulun oppilaiden erityistarpeista johtuvat tilatarpeet.

Aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualueen työsuojelutarkastukset

Aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualue on tehnyt 25.5.2018 Koivulan koulun väistötiloihin työsuojelutarkastuksen, jonka pöytäkirjassa edellytetään työntajalta sisäilmaa ja ilmanvaihtoa parantavia toimenpiteitä sekä selvitystä tehdyistä toimenpiteistä 31.8.2018 mennessä.

Aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualue on tehnyt 26.9.2018 Koivulan koulun väistötiloihin työsuojelutarkastuksen, jonka pöytäkirjassa todetaan, että työpaikan ilmanvaihdossa on ongelmia. Esimerkiksi koulusihteerin ja päivätoimintaohjaajien huoneissa ilmanvaihtuminen ei ole kokemusperäisesti arvioiden riittävää. Ilmanvaihtokanavien asennuksissa havaittiin myös mahdollisesti terveyshaittoja aiheuttavia ongelmia. Lisäksi työpaikalla tehdyn vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa biologisten riskien riskiluokaksi oli arvioitu 3 eli kohtalainen riski (asteikolla 1-5).

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

ARVIONTI

Perusopetuslain mukaan opiskeluun osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Koulun tilojen terveellisyyttä valvotaan terveydensuojelulain ja sen nojalla annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista säännöksiin perustuen. Opiskeluympäristön sisäilman terveellisuuden valvonnassa toimivaltainen viranomaisena on kunnan terveydensuojeluviranomainen.

Terveysturvallisuuden mukaan, jos asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyy melua, ääntä, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa tai muussa tilassa oleskelevalle, toimenpiteisiin haitan ja siihen johtajien tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi on ryhdyttävä viipymättä. Jos haitta aiheutuu asuinhuoneiston tai muun oleskelutilan rakennuksen rakenteista, eristeistä tai rakennuksen omistajan vastuulla olevista perusjärjestelmistä, haittan poistamisesta vastaa rakennuksen omistaja, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Yhdenvertaisuuslain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Lakia sovelletaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Syrjintä on välitöntä, jos jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Koulutuksen järjestäjän on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa saada koulutusta.

Johtopäätökset

Koivulan koulun väistötilojen sisäilmaongelmat

Porin kaupungin terveysvalvonta on tehnyt terveysturvallisuuden nojalla useita tarkastuksia Koivulan koulun väistötiloihin Tekniikantie 2 kiinteistössä. Tarkastusten yhteydessä on katsottu tarpeelliseksi arvioida mm. rakennuksen ilmanvaihdon riittävyttä.

Porin kaupungin ympäristövirasto teki alustavan tarkastuksen Tekniikantie 2:n kiinteistöön 7.12.2016. Tarkastuspöytäkirjan kirjauksen mukaan tiloissa oli huomattavissa ilman tunkkaisuutta, pölyisyyttä ja kemiallisia hajuja. Tarkastuspöytäkirjan kirjauksista voidaan päätellä, että tuolloin oli muutoinkin epäilyksiä tilojen terveellisyydestä, mutta

myös käsitys, että tilat voidaan riittäviin tutkimuksiin perustuvilla korjauksilla saattaa terveellisiksi. Kun Porin kaupungin sivistyslautakunta päätti 14.2.2017 Koivulan erityiskoulun siirrosta pois Sampolan palvelukeskuksen tiloista Tekniikantie 2 kiinteistöön 1.8.2017 alkaen, oli siis tiedossa, että kyseisessä kiinteistössä epäiltiin sisäilmaongelmia, mutta oli myös käsitys, että ne voidaan korjata ennen kuin tilat otetaan Koivulan koulun käyttöön.

Koivulan koulun väistötiloissa Tekniikantie 2 kiinteistössä on vuoden 2017 lopulla toteutettu työpaikkaselvitys ja oirekysely henkilökunnalle, jonka perusteella työterveyshuolto loppusyksystä raportoi henkilökunnan lisääntyneestä kosteusvaurioon, materiaaliemissioon, mineraalikuiluongelmaan ja/tai puutteelliseen ilmanvaihtoon liitettävissä olevasta oireilusta. 14.12.2017 ympäristö- ja lupapalveluiden toimialan, ympäristö- ja terveysvalvontayksikkö teki tarkastuksen Koivulan koulun väistötiloihin Tekniikantie 2 kiinteistössä, jonka yhteydessä se antoi toimenpidekehotuksen. Terveysvalvonta on asiakirjatarkastuksen perusteella todennut helmikuussa 2018, että sisäilman parantamiseksi tehdyt toimenpiteet olivat riittämättömiä.

Porin Koivulan koulu on erityiskoulu, jossa on 130 oppilasta. Oppilaiden oireilua on vaikea selvittää, koska vammaisilla lapsilla on hyvin rajalliset kyvyt kertoa oireistaan ja tuntemuksistaan

Terveysturvaviranomaisen tarkastusten ja työterveyshuollon selvitysten sekä aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualueen suorittaman tarkastusten perusteella aluehallintovirasto toteaa, että perusopetuslain mukainen opiskeluun osallistuvan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ei ole toteutunut Koivulan koulun väistötiloissa osoitteessa Tekniikantie 2 kiinteistössä lukuvuoden 2017-2018 loppuun mennessä. Tilojen sisäilman ongelmat ovat olleet myös Porin kaupungin tiedossa.

Terveysturvaviranomaisen mukaan toimenpiteisiin terveyshaitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi on ryhdyttävä viipymättä. Jos haitta aiheutuu asuinhuoneiston tai muun oleskelutilan rakennuksen rakenteista, eristeistä tai rakennuksen omistajan vastuulla olevista perusjärjestelmistä, haitan poistamisesta vastaa rakennuksen omistaja. Porin kaupungin organisaatio on käyttänyt toimivaltansa mukaisia toimenpiteitä saadakseen rakennuksen omistajan poistamaan rakennuksen sisäilmahaitan, mutta se ei ole onnistunut lukuvuoden 2017-2018 loppuun mennessä.

Porin kaupunginhallituksen aluehallintovirastolle antaman selvityksen mukaan tiloihin on ollut tarkoitus toteuttaa sisäilman laatua parantavia korjauksia kesän 2018 aikana. Porin kaupunki on toimittanut selvityksen kesän 2018 aikana toteutetuista korjaustoimenpiteistä. Korjaukset ovat oikeansuuntaisia, mutta korjausten onnistumisesta aluehallintovirastolla ei ole tietoa. Porin kaupungin selvityksen toimittamiseen menneessä (23.8.2018) ei huoltajien taholta ole esitetty pyyntöjä oppilaiden siirtämiseksi pois Koivulan koulun väistötiloista.

Työsuojelutarkastuksesta 26.9.2018 kirjotetun tarkastuskertomuksen mukaan sisäilmaongelmat ovat edelleen jatkuneet myös syyslukukaudella 2018.

Koivulan koulun toiminta siirrettiin koulussa ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi vuonna 2015 väistötiloihin nk. Sampolan kiinteistöön. Toiminta siirrettiin koulun nykyisiin väistötiloihin Sampolan kiinteistön sisäilmaongelmien vuoksi. Aluehallintovirastolle kanneltiin vuonna 2015 Sampolan tilojen sisäilmaongelmista. Tuolloin aluehallintovirasto saattoi kantelupäätöksessään LSAVI/2594/06.00.00/2015 (15.2.2016) Porin kaupunginhallituksen tietoon, että koulutuksenjärjestäjän on oppimisympäristön turvallisuuden ja terveellisyyteen kohdistuvien epäkohtien tai niitä koskevien epäilyjen tullessa tietoon ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin haitan selvittämiseksi ja poistamiseksi viipymättä odottamatta valvovan viranomaisen toimia.

Kantelun aineiston ja aluehallintoviraston aiemman Koivulan koulun väistötiloista tehdyn kanteluratkaisun perusteella aluehallintovirasto pitää kantelussa esitettyä käsitystä jonka mukaan Porin kaupungin viranomaiset toistuvasti laiminlyövät velvollisuutta järjestää turvalliset ja terveelliset koulutilat Koivulan koulun oppilaille, perusteltuna. Kaupunki ei ole onnistunut oppilaiden siirrolla Tekniikantie 2 kiinteistöön takaamaan oppilaiden oikeutta turvalliseen opiskeluympäristöön. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan väistötilojen kuntohistorian perusteellisemmalla selvittämisellä olisi voitu estää kantelussa mainitut Porin kaupungin toimintamallissa olevat ongelmat ja oppilaiden siirtämisen koulutiloihin, joiden sisäilman laadusta aiheutuu haittaa heidän terveydelleen.

Aluehallintovirasto katsoo, että Porin kaupunki ei ole perusopetuslain edellyttämällä tavalla onnistunut turvaamaan oppilaiden oikeutta turvalliseen opiskeluympäristöön. Koivulan koululle on osoitettu jo toinen peräkkäinen sellainen väliaikaistila, jossa käytäjät ovat oireilleet. Porin kaupungin toimintamalli koulujen sisäilmaongelmien ratkaisemisessa ei ole toiminut Koivulan koulun tapauksessa.

Yhdenvertaisuuslain säännösten toteutuminen Koivulan koulun väistötilojen terveellisyyden ja turvallisuuden selvittämisessä

Suomen lain mukana ketään ei saa syrjiä vammaisuuden perusteella. Syrjintää on mm. se, jos jotakuta kohdellaan henkilön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää viranomaiselta yhdenvertaisuuden edistämistoimenpiteitä, joiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Kantelukirjoituksessa esitetään, että Porin kaupungin viranomaiset toistuvasti laiminlyövät velvollisuutta vammaisille lapsille turvalliset ja terveelliset koulutilat.

Porin kaupunginhallituksen selvityksen mukaan väistötilojen hankkiminen erityiskoululle on oppilaiden erityistarpeista johtuen vaikeampaa kuin yleisopetuksen oppilaille. Tilojen hankintavaiheessa päädyttiin siihen, että parhaiten tarpeisiin soveltuivat Tekniikantie 2 kiinteistön tilat tarvittavien tilamuutosten jälkeen.

Koivulan koulun tapauksessa kohtuulliset mukautukset tarkoittavat mm. Koivulan koulun esteettömän toimintaympäristön mahdollisimman hyvä toteutumista. Porin kaupunginhallituksen selvityksen voi tulkita niin, että Porin kaupunginhallituksen kannan mukaan yhdenvertaisuuslain mukaisten kohtuullisten mukautusten toteuttaminen on ai-

kaansaanut tilanteen, jossa Koivulan koululle mahdollisia väistötiloja on vaikeampi löytää kuin tavanomaiselle yleisopetusta antavalle koululle olisi. Aluehallintovirastolle ei ole toimitettu kuitenkaan tarkempaa selvitystä, mitä mahdollisia tilavaihtoehtoja on tutkittu koulun sijoituspäätöstä tehtäessä, esimerkiksi siirrettävien paviljonkien hankkimista tai soveltuvien tilojen vuokraamista yksityisiltä markkinoilta. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan ei voida kuitenkaan kiistattomasti osoittaa, että vammaisia lapsia olisi turvallisen oppimisympäristön takaamisen osalta asetettu eriarvoiseen asemaan heidän vammaisuutensa perusteella. Kyse on pikemminkin ollut siitä, että kaupunki ei ole riittävästi selvittänyt myös muita vaihtoehtoja turvallisen opiskeluympäristön takaamiseksi kuin oppilaiden siirtämisen Tiedepuisto 2 kiinteistöön. Kuten aluehallintovirasto on edellä todennut, Tiedepuisto 2 kiinteistön kuntohistoriaan paremmin tutustumalla kaupunki olisi voinut estää oppilaiden siirtämisen koulutiloihin, joissa oli havaittu sisäilmaongelmia. Aluehallintovirasto katsoo, että Porin kaupungin päätöksenteossa ei ole tältä osin noudatettu perusopetuslain 29 §:ää ja YK:n yleissopimusta lapsen oikeuksista, jonka 3 artiklan 1. kohdan mukaan kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Toimenpiteet

Aluehallintovirasto huomauttaa Porin kaupunkia vastaisen varalle koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta huolehtia perusopetuslain 29 §:ssä säädetyn mukaisesti opetukseen osallistuvien oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön sekä hallintoviranomaisen velvollisuudesta ottaa lapsia koskevissa päätöksissä ensisijaisesti huomioon lapsen etu YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 3 artiklan edellyttämällä tavalla.

Aluehallintoviraston Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualueella ei ole toimivaltaa asettaa koulun käytössä olevaa kiinteistöä käyttökieltoa eikä antaa muitakaan kantelun kohteena olevaa tahoja velvoittavia määräyksiä. Koulun väistötilojen terveellisyden arvioinnissa toimivaltainen viranomainen on kunnallinen terveydensuojeluviranomainen (Porin ympäristövirasto), jolla on toimivalta antaa koulutuksenjärjestäjää velvoittavia määräyksiä. Siltä osin kuin kantelu koskee työsuojelua Koivulan koulun väistötiloissa, asia on siirretty aluehallintoviraston Työsuojelun vastuualueelle, jolla on työsuojeluun liittyen toimivalta antaa velvoittavia määräyksiä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Kuntalaki (10.4.2015/410) 10 § 2 mom.

Perusopetuslaki (21.8.1998/628) 29 §

Suomen perustuslaki (11.6.1999/731) 6 § 2 mom.

Terveystuojelulaki (19.8.1994/763) 27 § 1-2 mom.

Yhdenvertaisuuslaki (30.12.2014/1325) 1 §, 2 § 1 mom., 5 § 1 mom., 6 §, 8 § 1 mom., 10 §, 15 §

YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 3 artikla 1. kohta

Muutoksenhaku

Hallintolain 53 d § perusteella hallintokanteluasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Lisätiedot Lisätietoja antaa tarvittaessa opetustoimen ylitarkastaja Mikko Helasvuo, puhelin 0295 018 301.

Johtaja

Esko Lukkarinen

Opetustoimen ylitarkastaja

Mikko Helasvuo

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätöksen saaja

Porin kaupunki

Tiedoksi Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Työsuojelun vastuualue

Maksuton